

TORONTÁL

Ara: Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vel. Bečkerek, Obilježeva (Zápolya) u. 1
75
para

Telefonszámok:
Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21
Sürgőnycím: Torontál, Veliki Bečkerek

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő:
Dr. MARA JENŐ

Az előfizetés ára:
Egész évre . 180 D | Negyedévre . 45 D
Félévre . . . 90 D | Havonta . . . 15 D
Hirdetések díjazás szerint
Megjelenik naponta délben

Ara:
75
para

A mai nemzetgyűlés.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, nov. 7.

A mai nemzetgyűlést délután négy óra harminc perckor nyitotta meg Lukinity dr. házelnök.

Miután a ház titkára felolvasta a múlt ülés jegyzőkönyvét, Szaity Uros (földm.) kérdést intéz a Ház elnökéhez, hogy a kormány betervezte-e már a nemzetgyűléshez a hadirokkantakra vonatkozó törvényjavaslatot. Lukinity dr. kijelenti, hogy a házelnökség nem kapta meg a kérdéses törvényjavaslatot.

Zserjav szociálpolitikai miniszter kijelenti, hogy a hadirokkantakra vonatkozó törvény már elkészült, azt most még a miniszterek bizottsága fogja megvitatni és azután valószínűleg már e hét folyamán a nemzetgyűlés elé kerül.

Drosevity szlovéniai agrárpárti képviselő egy mandátum igazolása kérdésében szólalt fel.

Angyelyity Pavle (dem.) kérdést intéz a Ház elnökéhez, hogy miért nem válaszol a kormány György herceg ügyében tett előterjesztésére és hogy a kormány hajlandó-e az egész kérdést a nemzetgyűléssel ismertetni. Lukinity elnök kijelenti, hogy Angyelyity az előterjesztését még az elmúlt ülészakban tette meg és így, hogyha arra választ kíván, az előterjesztést meg kell ismételnie.

Ezután a hadikárpótlásról szóló törvényjavaslat került a napirendre.

Markovity Pera részletesen ismerteti a törvényjavaslatot és azt elfogadásra ajánlja.

Simonovity Milán a kisebbségek nevében felolvassa a különvéleményét. Ugyancsak a törvény elfogadása ellen beszél Lazity Vojiszlav (földm.) és a földmives-párt nevében kijelenti, hogy a törvény kidolgozásánál ismét a jobbmódúak érdekeit vették figyelembe. Különösen kifogásolja a törvényt azért, mert ebben az ószerbiai földmivesek kárpótlásáról nem történik gondoskodás. Az ószerbiaiak a háború idején nagy anyagi kárt szenvedtek és így méltányos volna, hogyha megfelelő kárpótlásban lenne részük. Végül javasolja, hogy a hadikárpótlásból a hadirokkantak alapja is kapjon nagyobb összeget.

Távirat- és telefonszolgálat a vasuti állomásokon. A közlekedésügyi miniszter és a postaügyi miniszter között megállapodás jött létre, hogy ezentul a vasuti állomásokon magántáviratokat is lehessen felvenni és továbbítani. Ugyancsak tervbe vették azt is, hogy a vasutállomásokon magánosok részére telefonszolgálatot létesítsenek.

A szultán lemond.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Róma, nov. 7.

A párisi kormány mindezeideig nem kapott jelentést a szultán lemondásáról. A lapok véleménye szerint azonban a lemondás biztosra várható. A török nacionalisták áthatatosan követelik a szultán távozását. Az angol katonai hatóságok már meg is tették az intézkedéseket, hogy a szultánt és a trónörököszt az esetleges támadások ellen megvédjék.

Konstantinápoly, nov. 7.

A szultán elhűreolásának hírért erősen megcáfolják. Ellenkezőleg — mondja a török sajtóiroda — a szultán utasítást adott miniszterinek a kormányügyek további vezetésére.

Páris, nov. 7.

A Havas-ügynökség jelenti: A főmegbízottak elhatározták, hogy nem avatkoznak bele a török belpolitikába s csupán a semleges zóna biztonságát fogják ellenőrizni.

A szövetséges tábornokok hír szerint a kemalistáknak Konstantinápoly kiűritését kérő jegyzékével foglalkoztak. A jegyzék ügyében még nem döntöttek véglegesen.

Konstantinápoly, nov. 7.

A török tuzlok Konstantinápolyban állandóan zavarognak. Tömegesen vonulnak a szultán palotája elé és követelik a lemondását. A szultán ismételtlen megkísérelte a város elhagyását, miután a palota megtámadásától tart. A lakosság a menekülést megakadályozta. A török tuzlok ez alkalommal összetűztek a szultán védelmére kirendelt katonasággal.

Konstantinápoly, nov. 7.

Kemalista bandák a szultánt erőszakosan el akarták távolítani Konstantinápolyból.

Konstantinápoly, nov. 7.

Rifat pasa megszüntette a török szenátust, hogy a zajongókat és tuzokat lecsendesítse.

A törökök vérszemet kaptak.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Páris, nov. 7.

Rifat pasa a szövetséges hatalmakhoz jegyzéket intézett, amelyben követeli, hogy a törökök ezentul maguk kezelhessék a vasutait. Az idegen társaságok szerzett jogait a törökök megszüntetik.

A szövetséges hatalmak válaszigjegyzékükben megtagadták a török követelésekhez való hozzájárulásukat. A válaszigjegyzék szerint, mindaddig, amíg a mudániai megállapodások érvényben vannak, a régi állapot továbbra is fennáll.

Konstantinápoly, nov. 7.

Az angorai kormány képviselője a szövetséges hatalmak megbízottjainak jegyzéket adott át, amelyben az angorai kormány kijelenti, hogy minden nemzetnek engedélyt

kell kérnie, hogyha hajójával a tengerszorosokon át akar kelni. A hajóknak az új kormány tiszteletére a kikötőkben üdvölvéseket kell leadniok.

London, nov. 7.

A szövetségesek kénytelenek megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy Konstantinápolyt az angorai kormány polgárilag igazgassa.

Franciaország költségvetésének egyensulya.

Páris, nov. 7.

Leon Blumm a kamarában tartott beszédében oda nyilatkozott, hogy a francia költségvetés egyensulyát a német jóvátételi összeggel akarták helyrehozni. Kétséges azonban, hogy Németország egyáltalán fizethet-e. Poincaré sem tud azonban a versaillesi békeszerződésből többet kiesikarni, mint amit lehet.

A márka és a frank katasztrófája.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Brüsszel, nov. 7.

A német márka esése a kereskedelmi világban pánikot okozott. Félve a pénz további romlásától, dollárt vásárolnak a kereskedők, ami a márka további zuhanását még csak fokozza. A márka zuhanásában magával rántja a francia frankot is, amely pár héttel ezelőtt még 40-41 jegyzett, tegnapi zárlatban 36-75, maiban pedig 35-90.

A női fascisták lemondanak az ékszerrel.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Róma, nov. 7.

Chiesa és Attigna községekben a fascisták és a munkások az utcán összetűztek, amely alkalommal kézigranátokat dobtak egymásra. Négy fascista és két nő életét vesztette.

Róma, nov. 7.

A politikai ellentétekből kifolyólag Sturzó, az olasz néppárt vezére lemondott a pártelnökségről és a képviselői mandátumát visszaadta.

Róma, nov. 7.

A piacensai női fascisták esküt tettek, hogy egy évig diszt és ékszerrel nem viselnek; aranyról, ezüstből, drágakövekről lemondanak. Egy évig fizetés nélkül fognak a haza javára dolgozni. A mulatságokról, ünnepekről, kivéve a nemzeti ünnepeket, szintén lemondanak. A példa visszhangot keltett az ország több más városában is.

Wirth kancellár bukása?

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Páris, nov. 7.

A párisi lapok véleménye szerint Wirth elgáncsolta a jóvátételi bizottság munkáját. A bizottság berlini tárgyalásai eredménnyel jártak volna, hogyha Wirth helyett Hermes képviseli Németországot. Ugyanis, berlini híradások szerint Wirth és Hermes között ellentétek merültek fel. A francia lapok azt mondják, hogy a német és francia nagyipar vezetői megegyezésről tárgyalnak, amiről a kancellárnak nincsen tudomása, ellenben Hermes tud róluk és helyesli azokat.

Berlinben újabban az a törekvés, hogy Wirthet megbuktassák és helyére Hermest juttassák.

TÖZSDE

November 7.

Beograd. (Zárlat.) Valuták:
Frank 430, Drachma 128-124, Lei 39-50, Magyar korona 2-95-2-85.

Devizák: London 278-275, Páris 430-426, Newyork 62-61, Genua 1145-1135, Szaloniki 127-123, Milano 259-256, Prága 201-197, Berlin 092-082, Wien 0086-0082, Bukarest 40-38, Szófia 45-25-43-25, Budapest 2-54-2-40, Brüsszel 405-401, Amsterdam 25-30-24-70.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 068750, Hollandia 213, Newyork 54525, London 2427, Páris 3590, Milano 2245, Prága 1775, Budapest 022, Zagreb 220, Bukarest 342, Varsó 004, Wien 00073, bélyegzett 00075.

Budapest. (Zárlat.) Francia frank 165, Márka 3250, Lira 102. A többi deviza változatlan.

A tisztviselő törvény.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, nov. 7.

A törvényhozó bizottság szekciója a tisztviselőtörvényen több fontos változtatást eszközölt. Így az állami tisztviselők politikai tevékenységére vonatkozó rendelkezés egyik pontját a következőképpen szövegezte meg:

Nem lehet állami alkalmazott olyan egyén, aki az államrendszer megváltoztatására irányuló elveket vall.

A szekció a javaslatba pótlólag felvette azt is, hogy az állami alkalmazottak nem vehetnek részt olyan mozgalmakban, amelyek célja a munka hátráltatása vagy beszüntetése.

A pénzügyi bizottság megalakult.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, nov. 7.

A nemzetgyűlés tegnapi ülésén megválasztották az új pénzügyi bizottságot. A bizottság ma délelőtt a következőképpen alakult meg: Elnök lett Veljkovity Voja dr. Al-elnök Jankovity Velizár. Titkárok: Setyerov Szlavko dr. és Szevity Szima.

A bizottság első rendes ülésén, a pénzügyminiszternek az állami jövedelmek beszédére vonatkozó jelentését fogja tárgyalni.

A német jóvátétel ügye.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, nov. 7.

A jóvátételi bizottság vasárnap megküldötte a német kormánynak a válaszjegyzéket. A válasz kitér a német kormánynak ötszáz millió márka kölcsönre vonatkozó javaslatára. A bizottság a jegyzékben megkérdezi a német kormánytól, hogy minő rendszabályokat szándékozik a javaslat biztosítása érdekében életbeléptetni és hogy miként akarja a függő adósságokat csökkenteni. A bizottság ezekre a kérdésekre elvi javaslatot kér.

Az elmúlt két napon a hír terjedt el, hogy a jóvátételi bizottság félbeszakítja berlini tárgyalásait és Párisban folytatja azokat. Újabb vélemény szerint nincs kizárva, hogy a konferenciát Berlinben folytatják. Ez attól függ, hogy a német kormány milyen választ ad a bizottság legutóbbi jegyzékére.

Berlin, nov. 7.

A berlini kormány a jóvátételi bizottságnak átnyújtotta a javaslatát. A javaslat szerint a stabilizálás csakis külföldi kölcsönrel lehetséges. Ezért szükséges, hogy egy nemzetközi pénzügyi konzorcium, a birodalmi bankkal szövetkezve, legyen föl ötszázmillió aranymárka kölcsönt.

Nagy feltűnést keltett pénzügyi körökben, hogy Havenstein, a birodalmi bank elnöke, aki eddig ellenkezett, hogy a bank aranykészletéhez hozzányuljanak, most már hajlandó a külföldi kölcsönakcióban résztveenni.

Okirathamisító pályafelvigyázó.

Az ítélet: három évi börtön.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 8.

Hétfőn és kedden tárgyalta a beeskerei törvényszék büntető tanácsa Beeskei Péter vasuti felvigyázó bűnügyét. A büntető tanács elnöke Bunity Iván törvényszéki bíró, tagjai pedig Stefanovity Jovan dr és Markovity Borivoj dr. voltak. A jegyzőkönyvet Szekulity Braniszlav törvényszéki jegyző vezette. A vádat Vojvodich Ivo kir. ügyész képviselte, a védelmet pedig Murkusity József látta el.

Az elnök felolvasta a vádiratot, amely Beeskei Péter vasuti felvigyázót okirathamisítással vádolja, amit az ügy követett el, hogy a munkások kifizetésére szolgáló blankettákra ráhamisította Fülöp osztályfőnök nevét s így felvette jogtalanul az államvasuti pénztártól az egyzben már kiutalt összegeket.

Beeskei ugyanis a mérnöki hivatalban dolgozott s az a megbízatása volt, hogy a munkások fizetési utalványait kiállítsa és a napszámoknak kiadja. Az utalványok százas darabokban könyvekbe voltak füzve. Egy példányt a munkás kapott, a másik példány pedig, amely az előbbivel teljesen egyező, ellenőrzési szelvényként a könyvben maradt. Beeskei ezt a másodpéldányt felhasználta a pénzszerzésre. A másolatokat Beeskei az őrzésére bízott szakosztály peesétjével lepecsételte és ráhamisította a mérnöki osztály főnökének, Fülöp Tivadarnak a nevét s az így felszerelt irással felvette a pénztárnál ugyan-

azokat az összegeket, amelyeket a munkások már megkaptak.

A csalásra úgy jöttek rá, hogy Beeskeinek bizonyos időn belül le kellett szállítania az ellenőrző szelvényeket. Mivel ezekre pénzt vett fel, természetesen nem voltak a blanketták birtokában. A vallatásakor bevallotta bűnét és beismerte, hogy közel tizenhatezer dinárral károsította meg az államvasutat.

A vádlott kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy 22 éves, négy polgári végzett, büntetlen előéletű. Beismerte, hogy az utalványokat ő írta alá, de azt Fülöp határozott utasítására tette s abból neki egy fillérenyi jövedelme nem volt.

A bizonyítási eljárás ezzel szemben megállapította, hogy a hamisítást Beeskei követte el, még pedig egyedül, büntésére nem volt. Fülöp mérnök a machinációról nem tudott semmit s csak a vizsgálat megindulásakor tudta meg, hogy visszaéltek a nevével.

A tegnapi tárgyaláson kihallgatott tanúk is ezt bizonyították. Még azok a tanúk is Beeskei ellen vallottak, akikre éppen ő hivatkozott, hogy védelmére tudnak egyet-mást mondani.

A büntető tanács a két napos tárgyaláson a büntetést bebizonyítottának látta s ezért a vádlottat elítélte három évi börtönre mint főbüntetésre és öt évi hivatal- és politikai jogvesztésre, mint mellékbüntetésre. Az ügyész az ítéletben meggyűgött, Murkusity védő és Beeskei ellenben fellebbezett.

Vilmos felesége nagy monarchista.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, nov. 7.

Beavatott körökben úgy tudják, hogy Vilmos volt császár második felesége erős lelkületű nő, aki uralkodni vágyik. A német monarchista mozgalmat állítólag ő irányítja. Mindamellet azonban demokratikus gondolkodású.

A német monarchista körök a császár házasságát meg akarták akadályozni. Nézetük szerint a házasság árt a monarchikus eszmének. Vilmos le is mondott volna a tróvéről, de erős akaratu menyasszonya ellentállásra buzdította és a házasságkötést keresztülvitte.

A magyar politikából.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, nov. 7.

Rakovszki belügyminiszter nyir-egyházi beszédére Vázsonyi kijelenti, hogy Rakovszki a szövetkezett ellenzék forradalmi blokknak mondja, jóllehet, az ellenzék kijelentette, hogy a forradalmi és ellenforradalmi forrongásoknak véget akar vetni. Friedrich nyilatkozatában kijelenti, hogy mint a faseista tábor tagja, megállapítja, hogy Rakovszkit a faseistákról rosszul informálták. A munkásság vezetői Rakovszki beszédével kapcsolatban kijelentik, hogy a munkásság gazdasági szervei nem politizálnak.

A lengyel választások.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Varsó, nov. 7.

A lengyel országgyűlési képviselő-választások nagy izgalmak között folynak. Az eddigi eredmény szerint a nemzeti demokraták 167000, a szocialista-párt 83000, a nemzeti kisebbségek 60000 és a kommunisták 26000 szavazatot kaptak. Krakóban első helyen nemzeti demokrata programmal megválasztották Korfantyt.

Nyugtalanító események Irországban.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, nov. 7.

Tegnap, az éjjeli órákban, a szabad csapatok felrobbantották a dublini rendőrség épületét. A forradalmárok négy erős aknát helyeztek el az épületben s az aknákat villamos árammal kötötték össze. Az első akna felrobbant, a többiek huzalját azonban a rendőrség elvágta. A detonáció husz méterföldre hallatszott.

A rendőrség épülete teljesen romhalmaz. A környék összes ablaktábláit bezugta a borzalmas erejű robbanás. Csodálatosképpen emberéletben nem esett kár.

A tettesek nyomára még nem akadtak, bár több letartóztatás történt, a gyanúsítottakat azonban rövidesen szabadlábra helyezték, mivel kiderült róluk, hogy ártatlanok.

Érdekes megemlíteni, hogy néhány nappal ezelőtt plakátok jelentek meg Dublin utcáin ezzel a szöveggel: „Nemsokára meghalljátok a nagy robbanást”.

A „Morning Post” szerint Irország más helyeiről gyújtogatásokról jelentenek.

Londonban nagy feltűnést keltettek a nyugtalanító hírek.

HIREK

A kultúregylet vasárnapi matinéja tárgyánál fogva rendkívül érdekes lesz és sok újat fog a közönségnek szolgáltatni. Juhász Ferenc a népdal fejlődéséről fog beszélni. Az előadás keretében az egyes korok ismertetése zenei illusztrációkkal fog történni. Az illusztrálást Fühl Nándorné, Gilde Vendel, Láng Imre, Spira Károly szolizták, Weninger József vezénylete alatti negyvenhárom tagból álló vegyes kar és Varga Lajos cigányzenekara látja el. Az egyesület tagjai tagnyugtájuk felmutatása mellett díjtalanul léphetnek be, nem tagok öt dinár belépődíjat fizetnek.

Heinrich Gusztáv meghalt. Budapestről jelentik, hogy Heinrich Gusztáv, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára 77 éves korában ma Budapesten meghalt. Heinrich Gusztáv mint filológus, író és kritikus szerzett magának nagy nevet. Működése nem szorítkozott tisztán az egyetemre, hanem nagy munkásságot fejtett ki a magyar és német filológiai irodalom terén és a magyar tanügy átalakulásában az utolsó két évtized folyamán előkelő részt vett. Irodalmi munkássága a szakirodalom terén óriási. Temetése 9-ikén délután lesz az Akadémia oszlopcsarnokából.

Városi tanácsülés. Beeskerek város tanácsa tegnap délelőtt ülést tartott, amelyen kidolgozta a szerb hadsereg bevonulási napjának évfordulója alkalmával rendezendő ünnepségek részletes programját. A november 17-iki program nagyjából megegyezik azzal a tervszel-vel, amelyet a „Torontál” a napokban már ismertetett. A tanácsülésen részt vett a helybeli 27-ik gyalogezred megbízottja is.

A munkásbiztosító pénztár új igazgatósága. A kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága és felügyelő-bizottsága legutóbbi ülésén a következőképpen alakult meg: Elnök Jóca Dimitrievity; alelnök: Szima Jovanovity és Jovan Schwab. — A felügyelő-bizottság elnöke: Ljubomir Lukity, alelnöke pedig Milorad Cvetkov lett.

Értekezlet az árvaház segélyezéséért. Az összes asztaltársasági tagok nejeit felkéri, hogy az árvaház érdekében indítandó akció megbeszélésére szombat délután négy órakor jelenjenek meg a „Bristol”-szállodában, a „Budlibieska”-asztaltársaság helyiségében.

Csehországban is a fascisták. Prágából jelentik: A cseh lapok szerint Brünn és Olmütz környékén cseh fascista osztagok alakultak.

* Csillárokat, orvosi műszereket és minden egyebet nikkelez és galvanizál Krausz, Veliki Beeske-ek. Telefon 329.

Meghalt a Schwarcz ur. Régi ismert alakja volt a kávéházba járó embereknek a jó öreg Schwarcz ur, aki napról-napra ott töltötte minden idejét a „Rózsa“ lokáljában. Nem is talán kényszerből, az élet parancsoló követelésének engedve, hanem megszokásból járt be pontosan a Rózsába, hogy állandóan frissen, fűgén szállítsa a párolgó feketét és a kávéházi iparnak többi neves készítményét. Tegnap este azután elfünt a kávéházból. A vendégek itt is ott is elkiáltják: „Schwarcz ur“, a jól ismert felelet azonban elmarad és egy másik kollégája siet oda, halkán mond valamit — felvilágosítást. Néhány sajnálkozó szó hangzik fel a nyomában s máris tovább folyik a esata néhai Schwarcz ur birodalmában, a kártya-dominó részen. Szegény Schwarczzal gyorsan bánt el a halál. Dél előtt sétálni ment a Fő utcán, a Boleszny-féle vaskereskedés előtt hirtelen rosszul lett s fájdalomai miatt le kellett ülnie. Egy két perc múlva beállott a halál. Gutaütés érte.

Atutalásokat és csekk klírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a Nagybecskereki Takarékpénztár.** Veliki Becskerek, Korona-szálló épület, Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.

Szerelmi dráma Szarajevóban. Malikanovity Deszanka posta tisztviselő Szarajevóban tegnap revolverből kétszer rálőtt Albahari Mavró kereskedelmi akadémiai tanárra. Malikanovity Deszanka két év előtt a kereskedelmi akadémia hallgatója volt. A tanár a leányt elcsábította és most elhagyta, ami miatt revolverrel állt bosszút a csábítón. Az egyik golyó közvetlenül Albahari szíve mellett hatolt a testbe és a szívet is találta. A tanár életbennmaradásához kevés a remény.

Meghívó a „Süket“-asztaltársaság rendkívüli közgyűlésére. Ezenfelkértenek az asztaltársaság összes tagjai, hogy **folyó évi november hó 12-én d. u. 4 órakor** megtartandó rendkívüli közgyűlésen (a Grósz-féle vendéglő, Buza-tér) megjelenjen szíveskedjenek. — A vezetőség.

Koszorúmegváltás. Molnár János homoru- és műköszörüs, tanító-mesterének, Bonyhády Kálmánnak elhalálozása alkalmából koszorúmegváltás címén lapunk útján a róm. kath. árvaháznak 200 koronát adományozott.

Dróternő-vázákat a legmodernebb művészies kivitelben, szilárd alakban, horgonyzott drótból juttatunk árón készit Kindl F. és Tsa elektro és technikai cég Veliki Becskerek, Nemanjina (Jenő herceg) utca 5. szám.

Modell női-kalapjaimat 20 századik árengedményvel árusítom. Heiduska Mariska, Subotica.

Megnyílt a magyar gimnáziumra előkészítő tanfolyam.

Amit előre jeleztünk, pénteken, november 3-án megnyílt a magyar gimnázium előkészítő tanfolyama. Egyelőre csak az állami főgimnáziumban hiányzó I., II. és VII. osztályait nyitották meg, de a jövő hét elején a IV. és V. osztályokban a nevük miatt fel nem vett tanulók oktatása is megkezdődik.

A tanfolyam nem közönséges értelemben vett magántanuló-előkészítés. Majdnem ugyanolyan heti óraszámban, mint a gimnáziumban, sőt a főtárgyakból ugyanannyi heti órában készítek elő az előadók a növendékeket a magánvizsgára. A fegyelem teljesen iskolai, a szülők gyermekeik előrehaladásáról időről-időre értesítve lesznek.

A tanfolyam, melyre eddig 60 tanuló iratkozott be, a róm. kath. hitközség épületében és az ingyenes olvasóhelyiségben tartja előadásait.

Felhívjuk azon érdekelteket, kik a gimnáziumba vagy polgári iskolába járó gyermekeiket a tanfolyamra be akarják iratni, de ezt még eddig nem tették, hogy még ezen hét szombatjáig Gutjahr Károly r. k. hitoktatónál (hitközségi épület) jelentkezzenek. Későbbi jelentkezést nem fogadnak el s az illetők kockáztatják a magánvizsga megengedését. A magánvizsgáért folyamodók névsorát hétfőn kell a minisztériumhoz felterjeszteni.

Megjegyezzük még azt is, hogy a tanfolyam ügyeit egy, a közművelődési egylet igazgató-választmányából delegált bizottság intézi.

Aklót indítanak az árvaház segítségért.

Az asztaltársaságok hetvenezer koronás adománya.

— A „Torontál“ tudósítójától. —

Becserek, nov. 7.

A Bánsági Magyar Közművelődési Egyesület választmányának tagjai sorában felvetődött az a terv, hogy a becskerei római katolikus árvaházat, mely súlyos nehézségekkel küzd, hathatósabb támogatásban részesíti és akciót indít az összes jótékonyági alakulatok bevonásával, hogy most, a tél idején hozzájáruljanak a szükséges beszerzésekkel járó nagy kiadásokhoz.

Tegnapra ebben az ügyben értekezletet hívtak össze Bobek György és Dániel Ádám, amelyre hivatalosak voltak az összes helybeli asztaltársaságok. A „Budlibicska“ képviselőjében Hermál József, a „Sólyom“-asztaltársaság nevében Blazsej Gyula, a „Hazug“ megbízásából Wagner Miklós, az „Arva“-asztaltársaságtól Farkas József, a „Jósziv“-tól Dániel Ádám, az „Ameriká“-tól Napholez Sándor, a „Süket“-asztaltársaságtól pedig Andrez Péter jelent meg.

Az asztaltársaságok kiküldöttei örömmel értesültek az akcióról és belátva az árvaház súlyos helyzetét, késznek nyilatkoztak a legmesszebbmenő támogatásra. A delegátusok egyuttal bejelentették, hogy asztaltársaságaik a következő adományokat juttatják az árvaháznak:

A „Hazug“-asztaltársaság tizen-

négyezer koronát, a „Jósziv“ tizenhatezer koronát, az „Ameriká“ négyezer koronát és a Napholez által rendezett műkedvelői előadás fennmaradt jövedelméből kétezer-négyezer koronát, az „Arva“ négyezer koronát, a „Süket“-asztaltársaság négyezer koronát adományoz. A „Budlibicska“-asztaltársaság hat gyermek teljes felruházását vállalta magára, a „Sólyom“ három gyermeket ruház fel és négyezer korona készpénzt adományoz, Kugler, a Guttmann-gyár igazgatója pedig harminc méter szövetet juttat az árvaháznak.

Az asztaltársaságok kiküldöttei egyuttal elhatározták, hogy együttesen fognak mozgalmat indítani az árvaház segítségére. Előadásokat, multságokat fognak rendezni, hogy az ily módon szerzett jövedelemmel biztosítsák az árvaház fennmaradását s a sok-sok apró árva mindennapi kenyerét.

Reméljük, hogy a közönség nem fogja megtagadni támogatását, amikor ilyen nemes célról van szó. Az asztaltársaságok követendő példát szolgáltattak s most, hogy nemcsak pénztárunk nagyrészt adott oda, hanem munkásságukat is sorompóba állítják, megérdemlik, hogy a polgárság a legmesszebbmenő szeretettel karolja fel akciójukat.

Miért lett öngyilkos Joachim herceg, Vilmos császár legfiatalabb fia.

Egy Hohenzollern-sarj tragédiája

Pár nappal ezelőtt egyik berlini bíróság előtt pert tárgyaltak le, mely meglehetősen figyelem nélkül maradt. Hiszen tulajdonképpen csak egy közönséges bűnpör volt, okmányhamisítás és szélhámosság miatt. De ennek a pörnek a háttere a legnagyobb mértékben drámai érdekességű. Ebben a pörben Seekendorf, állítólagos kamarás, Joachim porosz herceg barátja szerepelt vádlottként és az ügy közvetlenül összefüggésben van Joachim herceg öngyilkosságával, mely annakidején — másfél évvel ezelőtt — általános nagy feltűnést keltett, hiszen az öngyilkos Vilmos excsászár legfiatalabb fia volt. Ez a pör némi világozást vetett a drámára, mely eddigél homályban volt. A tárgyalás nagyobb része zárt ajtó mögött ment végbe és csak most sikerült nekem teljesen hitelérdemlő forrásból némely részleteket megtudni Joachim herceg tragédiájáról.

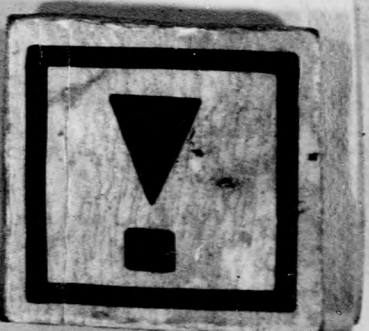
Joachim herceg a háboru alatt 1916-ban igen gyors tempóban és minden feltűnés nélkül házasodott meg. A császári pár ellenezte ezt a házasságot, mert a császárnak Joachimmal különös tervei voltak. Végül azonban a császár mégis engedett és nem gördített akadályokat a házasság megkötése elé. A herceg három esztendei zavartalan házasságban élt nejével, habár a fiatal férj természete bizonyos surlódásokat idézett elő, amelyek azonban nem voltak súlyosabb természetűek, a herceg jellemében olyan volt, mint az atyja: önző és ingerlékeny, egyuttal igen könnyen sértendő hiúsággal telve. Ezenkívül szinte betegesen túlzott önérzet uralkodott benne, amihez az anyától örökölt kegyes áhitatosság járult. Hamarosan nagyon féltékeny lett a feleségére. Főképp feleségének gyakori, jobbára délnemetszági utazásai keltettek benne gyanút. De akkor ez a gyanu még alap-talan volt.

Az 1919-iki esztendő őszén a hercegi házaspár bajorországban időzött és ott ismerkedett meg egy volt német fejedelem állítólagos kamarásával. Csakhamar igen barátságos viszony fejlődött ki a „kamarás“ és a hercegi házaspár között. Együtt étkeztek, egy hotelben laktak, egyutt tettek gyakori kirándulásokat, szóval egyre bizalmasabbakká váltak. Ekkor lepte meg őket Münchenben a vörös forradalom. Csak hajszálon függött, hogy a herceg és a felesége nem került a vörös gárda kezeibe. Ezt azonban barátja megakadályozta, amennyiben vesztegetéssel és esellel szabadulást szerzett ugy a maga, mint barátjai számára. A hercegnek csodálatosképpen sohasem támadt gyanuja az iránt, hogy neje és az állítólagos kamarás között intímabb viszony állhat fenn.

Teljesen gyanutlan volt, mignem egyik fivére felnyitotta szemeit, amennyiben figyelmeztette őt arra a sok szóbeszédre, mely az udvari körökben esik róluk. A herceg ennél a leleplezésnél ugy viselte magát, mint a legtöbb férj, amikor figyelmeztetik, hogy a neje hütlenn lehet. Göromba lett és megtiltotta azt, hogy nejét, barátját, rágalommal illessék, szóval: nem adott hitelt a figyelmeztetéseknek. Csak a kétségtelen tény győzte meg, ami nem sokáig váratott magára. Ekkor azután megtörtént a szakítás. A hercegnőnek nem volt szabad többé a Potsdami palotába belépnie. A barát és állítólagos kamarás eltűnt.

Joachim herceg Doornba utazott

V is el j en
s ok e l ö n y e
m i a t t
PALMA
k a u c s u k c i p ő
s a r k o t é s c i p ő
t a l p a t

atyjához, hogy tőle kieszközölje a szükséges beleegyezést a feleségétől való elválásra. Együttal meg akarta beszélni édesatyjával az ő pénzügyi önállósításának ügyét is.

Vilmos császár és a császárnő rendkívül konsternálódtak. Semmi esetre sem akartak beleegyezni a házasság felbontásába, mert attól féltek, hogy a császári családban előforduló ez a másik eset (az első Ágost Vilmos herceg válása volt) nagyon rossz hatással lesz a közvéleményre, különösen pedig a német monarchista körökre. Főképp a császárnő tiltakozott az ellen, hogy most még egy másik fia is felbontsa a házasságát. Így sem a császár, sem a császárné nem adták meg a váláshoz való hozzájárulást. A pénzügyi ügyek megbeszélésénél is igen éles jelenetek támadtak. Egy napon azután a fiú és apa között a válás kérdésében rendkívüli elkeseredett szöveg tört ki. Például: "Mindenképp férfi felindulása olyan mértékben fokozódott, hogy a császár hirtelen arcul ütötte fiát."

A herceg krétafehér lett. Egy pillanatig úgy látszott, hogy dühe hasonló eselekedetre fogja ragadni, de azután ezeket a szavakat vágta oda az atyjának:

— „Egy porosz herceg nem engedheti meg, hogy megverjék! Engem ugyan nem látsz többé! A császár még mindig a legnagyobb izgatottságban ezt válaszolta neki: — Tedd azt, amit akarsz!

Apa és fiú nem látták többé egymást az életben. Az anyja könnyei sem bírták rá a herceget, hogy tovább maradjon Doornban és a császárné meg a fivérek minden közvetítő kísérlete is eredménytelen maradt. Joachim herceg elutazott Doornból, hogy soha többé ne lássa szüleit.

Gyan emberek, akik jól értesülteknek látszanak, azt mondják, hogy a herceg mikor Potsdamba visszaérkezett, fivére, Eitel Frigyes előtt kijelentette, hogy meg akar válni az élettől, amely amúgy is örömtelen már az ő számára. Ugy sejtik azonban, hogy a herceg csak olyan látszólagos öngyilkossági kísérletet akart végrehajtani avéghől, hogy szüleit engedékenységre bírja. Joachim herceg öngyilkosságának esete még élénk emlékezetben van.

Este még együtt volt fivérével, Eitel főherceggel, akire minden esetre az a hatást tette, hogy nagyon melankolikus állapotban van, de egy szóval sem sejtette sötét szándékát. Reggel Joachim herceget holtan találták ágyában, átlőtt halántékkal. Beavatottak azt hiszik, hogy a herceg csak olyan amolyan horzsoló lövést akart magán ejteni. Végzeté azonban másképp határozott és a lövés kioltotta életét.

Ma pedig Joachim hercegné — „jó barátja“ okmányhamisítás és szélhámoskodás miatt börtönben ül. Őt magát a Hohenzollern-család száműzte. Eitel Frigyes herceg el akarta tőle venni a gyermekét, de a német bíróságok az anyának szereztek meg a győzelmet.

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Köszönetnyilvánítás.

Felejtethetlen halottunk

Bonyhádi Kálmán

műköszörüs mester

elhunyta alkalmából impozáns módon megnyilvánult részvételért minden jóismerősünknek, különösen az ipartestület, pin cérpótszegélyző-egyesület és „Sükei“ asztaltársaság t. tagjainak s általában a város résztvevő közönségének ezuton mond hálás köszönetet
a gyászoló család.

Szép nagy ház eladó

Sečanj a Fő-utcán, 4 szoba, előszoba, konyha, 2 kamra, mosókonyha, előcsarnok, istálló, fűskamra, 2 pince, 400 □-öl udvar és kerttel. Bővebbet

Szilber Gyula gyógyszerész, Sečanj

Halló kedves tatám!

Hallottad e mi ujság? Ha szombaton, nov. 11-én este jól akarsz szórakozni, akkor gyere az „Arany ponty“-hoz, ahol hal-, csirkepaprikás- és turócsusza vacsora lesz kitűnő borok és elsőrendű cigányzene mellett. Vacsora után tánc reggelig! Számos látogatást kér
KOSZÓ PÁL, az „Arany ponty“ vendéglőse.

Buzavetéshez darabos

MÉSZ

érkezett!

Még néhány vagon uton van, úgy hogy egész vagonokkal is szolgálhatunk.

Beocsini portland állandóan raktáron.

Alabastromgipsz, kavics, budaiföld, cementlapok, csövek, valyuk, lépcsők raktáron.

Özv. Guttmann Jakabné és Fiai Vel. Beeskerek.

Finom likőröket, teatumot, finomított szeszt, szilvóriumot, törköly- és barackpálinkát, borovicskát, különféle borokat, valamint kitűnő borecetet előnyös árban vásárolhat

Kohn Ignác

bor- és szeszárkereskedésében
Vel. Beeskerek, a nagyhid mellett.

A legolcsóbban lehet beszerezni

varrógépeket,

Grünfeld Ármín varrógép-
órák és arany-
ékszereket
ékszerüzletében, Veliki Beeskerek (a nagyhid mellett).

TÜZIFA

legolcsóbban
beszereshető
hajó- és
vagon-tételekben

GERBER sörgyár, Stari Beesej.

1861

Beremendi kőből égetett
elsőrendű darabos mész
továbbá portlandcement és kátrány kapható a Vel. Beeskereki Mészégetőben vagy
Spitzer és Fochler cégnél, Buza-téren.

Egy főmolnárt

keresek vidéki gőzmalom részére, aki a kisebb asztalosmunkákat is elvégzi, december 15-iki belépésre, továbbá 14 éves jobb családból való fiut ajánlok inasnak mészáros- vagy bogárnarmesterhez.
PIKING ügynök, Veliki Beeskerek.

Eladó egy ebédőberendezés.

Bővebbet: 1932
Aleksandrova (Hunyadi) utca 33.

Felhívás.

Felkérem azon kereskedő és gyáros urakat, kik Deliblato Homok-ról eddig csempezett uton vásároltak fenőmag, szappangyökér és más gyógynövényeket, ezután közvetlenül nálam szerezzék ezeket be.

1885 Zan Sava, Alibunár.

Eladó egy 50 HP. gőzgép

kondenzátorral és kazánal. Mind jókarban tartva és üzemképes. Bővebbet CIGLANA BOHN. DZSOMBOLJ (Banat). 1919

Eladó ház pékműhellyel.

Bővebbet: Car Lazarevo 1928 (Báthory) u. 852 sz.

Téglagyári

berendezések, körkemencék, modern gépi felszerelések ügyében budapesti szakképz

Gedeon és Kont

mérnöke jelenleg Beogradban tartózkodik. Érdeklődők forduljanak nevezett cég képviselőjéhez

Adolf Schanzer-hez

Beograd, Bogojavlenska 9. Telefon 874. 1925

Vitrea-táblaüveg

(szabadméretű és szalagok)

nagy mennyiségben viszontelárusítóknak igen olcsó áron eladó

Ivanitza Ferdinánd Károly

üveg-, porcellán-, tükör- és lámpakereskedésében 837
Veliki Beeskerek, Aleksandrova (Fő) utca.

Keresek 1884

4 db gőzekét

néhány ezer hold (Beodra, Pusztanovo-Selo és Deliblato Homok) földjeim megszántásához.

Ajánlkozók, kik fenti munkát vállalják, forduljanak

Zan Savához, Alibunár.